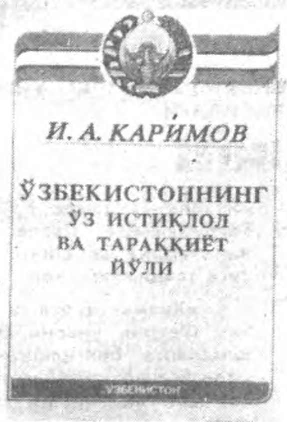

● МУСТАҚИЛ ЎЗБЕК ДАВЛАТИ — ХАЛҚИМИЗНИНГ ТАРИХИЙ ЮТУҒИДИР.

● МАМЛАКАТИМИЗ ТУПРОҒИДА ЯШАБ ТУРГАН ВА ЎЗИНИ ВАТАНПАРВАР ДЕБ ҲИСОБЛАГАН ҲАР БИР КИШИ УНИНГ ЯХЛИТЛИГИ ВА БИРЛИГИНИ АСРАБ-АВАЙЛАШИ ЛОЗИМ.

● ҲАР БИР ИНСОННИНГ, АЙНИҚСА, ЁШЛАРНИНГ ОНГИГА ШУНДАЙ ФИКРНИ СИНГДИРИШ КЕРАККИ, УЛАР ЎРТАГА ҚЎЙИЛГАН МАҚСАДЛАРГА ЭРИШИШ ЎЗЛАРИГА БОҒЛИҚ ЭКАНЛИГИНИ АНГЛАБ ЕТИШЛАРИ КЕРАК. ХУДДИ ШУ НАРСА ДАВЛАТИМИЗ ВА ХАЛҚИМИЗ РАВНАҚ ТОПИШИНИНГ АСОСИЙ ШАРТИДИР.

Халқ денгиздир, халқ тўлқиндир, халқ кучдир

ХАЛҚ СЎЗИ

خلق سوزى

ҲИЖРИЙ, ҚАМАРИЙ, 1413 ЙИЛ, САФАР, 29-КУН.
ШАМСИЙ, 1371 ЙИЛ, СУМБУЛА, 7-КУН.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг газетаси

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган 1992 ЙИЛ 29 АВГУСТ, ШАНБА, 168-СОН ● 419 ● НАРХИ: сотувда 2 сум.

Мустақил Ўзбекистоннинг ташқи сиёсати тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик қоидалари асосида қурилади

ИШОНЧ ЁРЛИҚЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Ўтган йилнинг 28 декабрь куни олис Шарқдан бир хушхабар келганди. Унда Япония ҳукумати Ўзбекистон Республикасининг мустақиллигини расман тан олгани маълум қилинган эди.

Мана, орадан роппа-роса 8 ой ўтиб, Япония ҳукумати Ўзбекистон билан дипломатия алоқалари ўрнатишга киришди. 28 август куни Японияннинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси қилиб тайинланган Сумио Эдамура мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиқларини топширди.

Элчи Япония ҳукуматининг Ўзбекистон халқига миллий Мустақиллик байрами муносабати билан йўллаган самимий табригини етказди ҳамда мамлакат келгусида бу ўлка билан тенглик асосида ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилишга тайёр эканини айтди. Элчи сифатида икки давлат ўртасида дўстона муносабатлар ривож топиши учун бор куч ва тажрибамни ишга соламан, деб ишонтирди.

Президент И. Каримов Япония ва Ўзбекистон давлатлари ўртасида дипломатия алоқалари ўрнатилаётганидан мамнуният изҳор қилди ва элчининг айнан мамлакатимизнинг Мустақиллик байрами арафасида ишонч ёрлиқларини топшираётганида рамзий маъно бор, деб таъкидлади.

И. Каримов С. Эдамура жанобларига Ўзбекистон мустақилликка эришган кундан буён ўтган қисқа вақт мобайнида анча ишлар қилингани, ташқи алоқалар муваффақиятли ривожланаётгани хусусида сўзлаб берди. Дипломатия алоқалари ўрнатилиши иккала давлат ўртасида тўғридан-тўғри ўзаро манфаатли ҳамкорликни йўлга қўйишга имкон беради. Республикамиздаги сиёсий вазиятнинг барқарорлиги, миллатлараро тотувлик ҳамда бозор иқтисодиётига ўтиш йўлидаги ислоҳотларнинг аниқ миллий режаси мавжудлиги, ниҳоят хорижий ишбилармонлар ва сармояларни ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиш, уларга имтиёзлар бериш тўғрисида қабул қилинган қонунлар Япония билан Ўзбекистон ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликка янги истиқболлар очади, деб ишонч билдирди.

Ишонч ёрлиқларини топшириш маросимида Ўзбекистон Республикасининг ташқи ишлар вазири У. Абдураззоқов ҳозир бўлди.

С. НИЗОМ.
ЎзА мухбири.

Японияннинг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Сумио ЭДАМУРА

1932 йилда Киото префектурасида туғилган.

1949—1952 йилларда Киото Давлат университетида таълим олган.

1952 йилда дипломат мансабида ишлаш учун имтиҳон топшириб, Япония Ташқи ишлар вазирлигида ишлай бошлаган.

1965 йил — Япония Ташқи ишлар вазирлиги Шимолий Америка мамлакатлари департаменти Шимолий Америка мамлакатлари бўлимининг мудири.

1967 йил — Япония Ташқи ишлар вазирлиги иқтисодий департаменти АҚШ ва Канада бўлимининг мудири.

1969 йил — Японияннинг Индонезиядаги элчихонасининг маслаҳатчиси.

1971 йил — Испаниядаги элчихона маслаҳатчиси.

1973 йил — Япония Ташқи ишлар вазирлиги хорижий ваколатхоналар бўлимининг мудири.

1978 йил — ташқи ишлар вазири ўринбосарининг парламент ишлари бўйича ёрдамчиси.

1979 йил — Гонконгдаги Бош консул.

1981 йил — Япония Ташқи ишлар вазирлиги Марказий ва Жанубий Америка мамлакатлари департаментининг Бош директори.

1983 йил — Япония ташқи ишлар вазири ўринбосарининг муовини.

1984 йил — Японияннинг Испаниядаги фавқулодда ва мухтор элчиси.

1987 йил — Японияннинг Индонезиядаги фавқулодда ва мухтор элчиси.

1990 йил — СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчи.

1991 йилда Японияннинг Россиядаги фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган.

1992 йил августидан бошлаб айни бир вақтда Японияннинг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчисидир.

Уйланган.

Ўзбекистон Республикасининг Ташқи ишлар вазирлиги.

Самимий қутловлар

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БИР ЙИЛЛИГИ АРАФАСИДА РЕСПУБЛИКА ПРЕЗИДЕНТИ И. А. КАРИМОВ НОМИГА ҚАТОР ДАВЛАТ РАҲБАРЛАРИДАН, ТАНИҚЛИ ЖАМОАТ ВА СИЁСАТ АРБОБЛАРИДАН ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАЛАРИ КЕЛМОҚДА.

ТОШКЕНТ
МУҲТАРАМ ПРЕЗИДЕНТ ЖАНОБЛАРИ!

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг бир йиллиги муносабати билан Сизга ва Ўзбекистон халқига самимий табрикларимни ва Америка халқининг қутловларини зўр мамнуният билан йўллайман.

Республикангиз мустақилликнинг илк йилини нишонлаётган пайтда жаҳон аҳли минтақангизнинг қадимий ва бой тарихини яхши билиб олди ва унга чуқур эҳтиром билан қарамоқда.

Америка халқи Ўзбекистон халқи билан биргаликда эркинлик, демократия, инсон ҳуқуқлари ва иқтисодий ислоҳотлар учун шарт-шароит яратишга кўмаклашишга тайёрдир, бинобарин иккала мамлакатимиз ўртасидаги тағин ҳам мустаҳкам ва кенг муносабатлар ривожланишига умид қиламан.

Мамлакатингизга кўп йиллар тинчлик-осойишталик, фаровонлик ва озодлик тилайман.

Самимий эҳтиром ила
Жорж БУШ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

ЖАНОБ ПРЕЗИДЕНТ!

Ўзбекистон Республикасининг миллий байрами муносабати билан Сиз олий жанобларини самимий табриклайман, Ўзбекистон халқига бахт-саодат ва фаровонлик тилайман.

Мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари ривожланаверсин, мустаҳкамланаверсин.

Франция Республикасининг Президенти
Франсуа МИТТЕРАН.

МУҲТАРАМ ИСЛОМ АБДУҒАНИЕВИЧ!

Мустақилликнинг бир йиллиги муносабати билан Сизни ва Сиз орқали бутун ўзбек халқини беларус халқи номидан самимий табриклайман.

Республика Олий Кенгаши мустақиллик тўғрисидаги Декларацияни эълон қилгач, Ўзбекистон демократия ва ўз тақдирини ўзи эркин белгилаш йўлига ўтди. Шу билан давлатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстона муносабатларни янада ривожлантириш учун янги истиқболлар очилди, Беларусда бунга катта аҳамият берилмоқда. Биз бундан буён ҳам ана шу икки томонлама муносабатларни, шунингдек Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги, халқаро ташкилотлар доирасидаги муносабатларни ҳамкорлик, тинчлик ва хавфсизлик манфаатларини кўзлаб мустаҳкамлашга ҳаракат қила берамиз.

Сизнинг демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш муддаоингизни самимий қўллаб-қувватлаймиз. Ўзбек халқига беларус халқи номидан фаровонлик, бахт-саодат, эсон-омонлик ва муваффақиятлар тилаймиз.

Беларусь Республикаси Олий Кенгашининг Раёсати.

Нарасимха РАО:

«ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ОМАД ЁР БЎЛСИН»

ҲИНДИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИ «ХАЛҚ СЎЗИ» ВА «НАРОДНОЕ СЛОВО» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ БОШ МУҲАРРИРИ АНВАР ЖУРАБОЕВ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ БЕРАДИ

Нарасимха РАО 1921 йилда Каримнагар туманида (Андхра-Прадеш) туғилди. «Османия» ва шунингдек, Бомбей, Нагпур дорилфунунларида таҳсил олди. 1942 йилдан бери сиёсий ишда. Ҳиндистон Ташқи ишлар, Мудофаа, Ички ишлар ва Соғлиқни сақлаш вазири бўлди. Ҳиндистон миллий конгресси(И) раисидир.

Гўштсиз таом истеъмол қилади. Камтарона ҳаёт кечиради. Адиб, шоир, тилшунос сифатида танилган. Ҳукумат идораларида қўлланилаётган қонунчилик ва маъмурий терминлар луғатининг муаллифидир.

— Бош вазир жаноблари, Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасидаги дўстлик ришталари азалийдир. Ўзбекистон Жумҳурияти Президенти Ислом Каримовнинг мамлакатингизга ташрифи ўзаро алоқаларимиз ривожига қай даражада ҳисса қўшди!

Дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлаш учун, Сизнингча, яна нималар қилиш керак бўлади!

— Сиз таъкидлаганингиздек, Ҳиндистон билан Ўзбекистон халқлари бир-бирлари билан қадим-қадимдан тарихий ва маданий жабҳаларда узлуксиз алоқа қилиб келадилар. Президент Каримовнинг 1991 йил августдаги ташрифи бизнинг анъанавий дўстона муносабатларимиз ривожига янгича куч ва мазмун бахш этди. Шу ташриф жараёнида иқтисодий ва маданий ҳамкорлик тўғрисидаги аҳдлашув ҳамда банк алоқалари ва фан-техника соҳаларида ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги баёнома имзоланди.

Шу йил январда Ҳиндистон ва Ўзбекистон ўртасида савдо юзасидан тузилган ҳужжатга имзо чекилди. Ўзбекистон Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки билан Ҳиндистоннинг Захира банки ҳам банк ишларига оид битимни имзоладилар. Биз ҳам жумҳуриятингизга 100 миллион рупий техник кредит берамиз.

Маданий алоқалар, таълим, спорт, фан, оммавий ахборот воситалари, фильмлар яратиш соҳаларида ҳамкорлик қилишга қаратилган дастурлар мажмуи тайёрланди. Ҳинд талабалари Ўзбекистонда таълим олаётган бир пайтда ўзбек вакиллари Ҳиндистонда ўқиб, менежмент, дипломатия ва ташқи савдо сирларини ўрганмоқдалар.

(Давоми 2-бетда).

ТЎЙ МАСЛАҲАТИ

27 август оқшомида Республика Президенти Ислом Каримов бошлиқ давлат ва ҳукумат раҳбарлари мамлакатимиз мустақиллиги кунига бағишланган байрам тантаналари ўтказиладиган Мустақиллик майдонида бўлиб, у ерда амалга оширилаётган ташкилий ишлар билан танишдилар.

Бир неча кундирки, республикамизнинг Бош майдони байрам либосида — азиз меҳмонлар, санъаткорлар учун ҳозирланган жойлар, саҳналар бежиримлиги, тантанаворлиги билан кўнгилда завқ, ифтихор уйғотади.

Майдон бағрида Ўзбекистон Республикасининг ҳудуди тасвири дунё харитасида навқирон ва мардона давлат пайдо бўлганидан далолат бериб турибди. Нурафшон чироқлардан таралаётган камалак нусха зиё майдони, теварак-атрофни ёғдуга кўмиб, эртакнамо руҳ ва фусун касб этади.

Республика Президенти ва унга ҳамроҳлик қилган ҳукумат раҳбарлари ана шу «Боғи Эрам» ижодкорлари билан учрашиб, зарур чора-тадбирлар ҳақида кенгашиб олдилар.

(ЎзА).

ЮКСАК МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг бир йиллиги муносабати билан Президент И. А. Каримовнинг 1992 йил 28 августдаги фармонига биноан халқ хўжалиги барча тармоқларидаги ишчи ва хизматчиларнинг катта гуруҳи, маданият, илм-фан ходимлари, ижодий ташкилотларнинг намояндаларига Ўзбекистон Республикаси фахрий унвонлари ва фахрий ёрлиқлари берилди.

Фармоннинг матни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ахборотномасида ва маҳаллий матбуотда эълон қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашида

Туркия Парламенти аъзолари билан учрашув

28 август куни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашида Туркия Парламенти делегацияси қабул қилинди. Делегацияга Буюк Миллат Мажлиси Раисининг ўринбосари жаноб Фехми Ишиклер бошчилик қилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. Йўлдошев меҳмонларга республика парламенти амалга ошираётган ишлар тўғрисида, Ўзбекистон Республикасининг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини ҳуқуқий жиҳатдан таъминлашга қаратилган қонунчилик фаолияти ҳақида гапириб берди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. Бугров, Олий Кенгаш қўмиталарининг раислари П. Ҳабибуллаев, Ф. Нажмиддинов, Республика ташқи иқтисодий алоқалар вазири У. Султонов, Ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Ф. Тешабоев ва бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Суҳбат чоғида Туркия Республикасининг фавқулодда ва мухтор элчиси В. Чотур ҳозир бўлди.

РАҲМ-ШАФҚАТ БЕЛГИСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги эълон қилинганининг бир йиллиги муносабати билан эҳтиётсизлик натижасида ва жамият учун хавфли бўлмаган жиноят содир этган шахсларга нисбатан раҳм-шафқат ва инсонпарварлик кўрсатиб амнистия ҳақидаги Фармонга имзо чекди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ РАЁСАТИДА

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик кунининг бир йиллиги байрами арафасида республикада жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришга катта ҳисса қўшаётган, халқаро мусобақаларда Ўзбекистон шарафини муносиб равишда ҳимоя қилаётган спортчи ва устозларни рағбатлантириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати «Хизмат кўрсатган спорт устози» ва «Хизмат кўрсатган спортчи» фахрий унвонларни таъсис этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Мазкур унвонлар тўғрисидаги низомлар ҳамда тегишли кўкрак нишонлари тасдиқланди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ «ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТ УСТОЗИ» ФАХРИЙ УНВОНИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМ

1. «Хизмат кўрсатган спорт устози» фахрий унвони Олимпия ва Осиё спорт ўйинлари, жаҳон, Осиё чемпионлари биринчиликлари, «А» тоифасидаги бошқа халқаро мусобақалар, Параолимпия ўйинлари ёки Ногиронлар Бутунжаҳон ўйинларининг чемпионлари ва совриндорларини тайёрлаган, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг халқаро тоифадаги 3 нафар спорт устасини тайёрлаганлик учун тренерларга, Ўзбекистон Республикасида физкультура ва спортни ривожлантиришда хизматлари бўлган ва бу соҳада камида 10 йил бенуқсон ишлаган бошқа шахсларга берилади.

2. «Хизмат кўрсатган спорт устози» фахрий унвони Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг тақдимномасига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан берилади.

3. «Хизмат кўрсатган спорт устози» унвонини бериш тўғрисидаги илтимоснома спорт жамиятлари ва ташкилотларининг меҳнат жамоалари йиғилишида муҳокама қилинади, Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ёки Вазирлар Кенгашида, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари томонидан кўриб чиқилади ва Ўзбекистон Республикаси давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасига тақдим этилади.

4. «Хизмат кўрсатган спорт устози» фахрий унвони берилган шахсларга белгиланган нусхадаги гувоҳнома ва кўкракка тақиладиган нишон топширилади.

5. «Хизмат кўрсатган спорт устози» гувоҳномаси ва кўкракка тақиладиган нишони тантанали ва кенг ошкоралик вазиятида Ўзбекистон Республикаси Президенти номидан топширилади.

6. «Хизмат кўрсатган спорт устози» нишони кўкракнинг чап томонига тақилади.

7. «Хизмат кўрсатган спорт устози» фахрий унвонидан фақатгина Ўзбекистон Республикаси Президенти маҳрум этиши мумкин.

«ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТЧИ» ФАХРИЙ УНВОНИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМ

1. «Хизмат кўрсатган спортчи» фахрий унвони жаҳон ва Олимпиада ўйинларининг чемпионлари ҳамда рекордчиларига, шунингдек улкан спорт ютуқларига эришган бошқа спортчиларга берилади.

2. «Хизмат кўрсатган спортчи» Фахрий унвони Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг тақдимига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан берилади.

3. «Хизмат кўрсатган спортчи» Фахрий унвони беришга доир илтимоснома спорт жамиятлари ва ташкилотлари меҳнат жамоаларининг, йиғилишларида муҳокама қилинади, Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ёки Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг ҳокимлари томонидан қараб чиқилади ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасига тақдим этилади.

4. «Хизмат кўрсатган спортчи» Фахрий унвони берилган шахсларга белгиланган намунадаги гувоҳнома ва кўкракка тақиладиган нишон топширилади.

5. «Хизмат кўрсатган спортчи» гувоҳномаси ва кўкракка тақиладиган нишони тантанали ва кенг ошкоралик вазиятида Ўзбекистон Республикасининг Президенти номидан топширилади.

6. «Хизмат кўрсатган спортчи» нишони кўкракнинг ўнг томонига тақилади.

7. «Хизмат кўрсатган спортчи» Фахрий унвонидан фақатгина Ўзбекистон Республикаси Президенти маҳрум этиши мумкин.

НИШОНЛАР ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон Мустақиллигининг бир йиллигига бағишлаб чиқарилган кўкракка тақиладиган ёдгорлик нишони **«Мустақиллик»** деб аталади. Шонли сана арафасида 30 мингдан ортиқ саноат корхоналарининг энг яхши ишчилари, қишлоқ хўжалик меҳнатчилари, муаллимлар, шифокорлар, муҳандислар шу нишон билан тақдирланди. Мустақиллик кунини байрам қилишга тайёргарлик кўриш республика комиссияси шундай қарор қабул қилди.

Ўзбекистон иқтисодиёти, илм-фан ва маданиятини ривожлантиришга қўшган ҳиссалари учун республика вазирликлари ҳамда идораларининг раҳбарлари ва мутахассислари, ижодкор зиёлиларнинг вакиллари ҳам шу мукофотга сазовор бўлдилар.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. М. Йўлдошев 28 август куни Тошкентда тантанали вазиятда мукофотланганларнинг катта гуруҳига эсдалик нишонларини топширди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони

ЎЗБЕКИСТОН ИЖОДКОР ЁШЛАРИНИ ДАВЛАТ ЙЎЛИ БИЛАН ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ижодкор ёшларнинг маънавий камол топиш шароитларини яхшилаш, уларнинг фаолиятини кучайтириш ҳамда республиканинг маданий ва илмий-техникавий потенциалига қўшадиган ҳиссасини ошириш мақсадида:

1. Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари 1993 йилнинг 1 сентябригача бўлган муддат ичида Нукус шаҳрида, барча вилоят марказларида республика ижодкор ёшларининг энг муҳтож қисми учун 30 хонали, Тошкент шаҳрида эса 60 хонали уй-жой биноларини лойиҳалаш ва қуришни таъминласинлар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси ана шу йиллардаги турар-жойларни тегишли ижодий уюшмалар ва илмий ташкилотларнинг тавсиялари асосида бериш тартибини ўрнатсин.

Ўзбекистон Республикасининг Истиқболни белгилаш ва статистика давлат комитети ҳамда Молия вазирлиги Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши билан биргаликда, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари 10 кун муддат ичида мазкур уйларни лойиҳалаш ҳамда қуришни пул билан таъминлаш манбаларига оид масалаларни кўриб чиқиб, ҳал қилсинлар.

2. Ўзбекистон Республикасининг Халқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълим, Соғлиқни сақлаш, Маданият ишлари вазирликларига, Кинематография давлат компаниясига ва Фанлар академиясига ижодий уюшмалар ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда Вазирлар маҳкамасига бир ой муддат ичида қуйидаги таклифларни киритиш топширилсин:

— ёш муаллифларнинг энг яхши асарлари ва илмий ишланмалари учун давлат мукофотини таъсис этиш тўғрисида;

— республика мактаб олимпиадаларининг, ижодкор ёшлар халқаро ва республика танловларининг ғолибларини моддий рағбатлантириш, уларни кириш имтиҳонларисиз ўз соҳаси бўйича олий ўқув юртларига қабул қилиш тўғрисида;

— аълочи талабалар ва аспирантлар учун Ўзбекистоннинг атоқли фан ва маданият арбоблари шарафига номли қўшимча стипендияларни таъсис этиш ҳақида;

— ижодкор ёшларнинг асарлари ва ишларини босиб чиқаришни яхшилаш тўғрисида;

— коммунал ва маиший хизмат ҳақини тўлашда, жамоат транспортидан фойдаланишда ижодкор ёшлар учун имтиёзлар бериш ҳақида;

— истеъдодли ёшларни чет элларга ўқиш ва малака ошириш учун юбориш тўғрисида.

3. Молия вазирлиги ва Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар маҳкамаси ҳузуридаги Бош давлат солиқ бошқармаси 10 кун муддат ичида Вазирлар маҳкамасига Ўзбекистон ижодий уюшмаларини асосий ишлаб чиқариш фаолияти бўйича солиқлардан озод қилиш ҳақида таклифлар киритсинлар.

4. Вазирлар маҳкамаси 20 кун муддат ичида ушбу фармонни бажаришга оид ташкилий чора-тадбирларни таъминловчи қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 28 август.

«ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ОМАД ЁР БЎЛСИН»

(Боши 1-бетда).

Президент Каримовнинг Ҳиндистонга тарихий ташрифига бир йил тўлиши муносабати билан 17 август куни Деҳлида қабул уюштирилиб, унга Ўзбекистон Жумҳурияти Олий Кенгаши раиси жаноб Ш. М. Йўлдошев бошчилигидаги парламент делегацияси таклиф этилди.

— Марҳамат қилиб жумҳуриятингиз иқтисоди, ҳал этилиши лозим бўлган вазифалар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Ҳиндистон ўтган 45 йил мобайнида учинчи дунё мамлакатлари энг яхши ҳисоблаган кучли инфраструктурали мустаҳкам индустриал базани яратди. Ўзимизни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан ўзимиз таъминлашга эришдик. Боз устига жаҳонда энг катта техник ходимлар захирасини яратдик. Буларнинг ҳаммаси 1950 йилда «омихта иқтисод» тузумига ўтганлигимиз шарофатидир. Иқтисодиёт давлат томонидан тартибга солиниши Ҳиндистонга фан ва техника тараққиёти, ҳаттоки, космосни тадқиқ этиш, оддий ва ядро энергетикаси ва биотехнология каби илғор соҳаларни ҳам анча юқори поғоналарга кўтариш имконини берди. Кейинчалик Ҳиндистон индустриясининг ривожланиши билан ижтимоий ишлаб чиқаришни давлат йўли билан назорат қилиш ва аралашишига, шунингдек, саноатимизнинг хорижий рақобатдан ҳимоялашга ҳожат қолмади. Бироқ индустриал технология, менежмент (бошқарув) усули каби кўпгина соҳалар борки, бу жабҳаларда биз ҳали орқадамиз.

Шундай қилиб биз хорижий рақобатни самарадорликка эришиш чораси, ишлаб чиқаришни мустаҳкамлаш жараёнини, индустрия соҳасини замонавийлаштириш учун илғор технология ва ресурсларга эга бўлиш борасидаги уринишларимиз йўлида муҳим қадам, деб биламиз. 1980 йилдан бошлаб лицензиялаш, импорт ва валюта айирбошлашдаги назоратни чеклаш йўли билан иқтисодни либераллаштиришга қаратилган бир қатор иқтисодий ислоҳотлар ўтказдик. Ҳукумат аввалги йилдан бошлаб ўтказаётган янгича иқтисодий сиёсат давом этаётган ана шу жараённинг бир қисмидир. Асосий мақсади — ҳинд саноатини халқаро даражага кўтариш ва шу билан мамлакат иқтисоди ривожини жадаллаштириш.

Биз қишлоқ хўжалигида эришган ютуқларимизга таяниб, мамлакатимиздаги мавжуд қашшоқликнинг ҳамма белгиларини тугатишга ҳаракат қилмоқдамиз. Аҳолининг саводсизлигини тугатиш, таълим ва соғлиқни сақлаш тизимларини яхшилаш вазифалари биринчи ўринга қўйилмоқда. Ишсизликни чеклаш учун ишчи ўринларини вужудга келтириш ҳам асосий мақсадларимиздан биридир.

— Мамлакатингиз — кўпмиллатли. Айтингчи, миллатлараро масалалар борасида ҳукумат қийинчиликларга дуч келмаяптими!

— Ҳиндистон — яхлит халқ. Унинг аҳолиси тилида, дин ва маданиятида кескин фарқ бор. Биз бундан фахрланамиз, чунки бундай тафовутлар турли миллат вакилларини ўзаро бойитади. Бизнинг бирлигимиз, яхлитлигимиз ана шу ҳар хилликдадир.

— Дейдиларки, мамлакатингизнинг қарийб етмиш фоиз аҳолиси вилоятларда, қишлоқларда яшар экан. Қишлоқ аҳлининг ижтимоий турмуш шароити қандай!

— Махатма Ганди айтганидек, Ҳиндистон ўз қишлоқларида яшайди. Ҳинд миллатининг бойлиги ва маданиятини айнан шу қишлоқларда росмана кўриш мумкин. Қишлоқларнинг иқтисоди қишлоқ хўжалигига асосланади. Шунингдек, қишлоқлар касб-кор ва майда корхоналарининг ғоят ранг-баранглиги билан ҳам ажралиб туради. Маданий ҳаёти бой, ранг-баранг ва кўп қирралидир. Санъат ва ҳунармандчиликнинг ҳар хил турлари, шунингдек халқ ижодиёти гуллаб-яшнамоқда. Буларда оддий ҳиндларнинг яратувчилиги, ўзига хослиги, санъаткорона истеъдоди ўз аксини топган. Ойнаи жаҳон ва кинонинг хуружига қарамай, ҳинд қишлоқларида халқ рақслари ва анъанавий театр ҳамон оммавийдир.

— Ҳиндистонда турли динга мансуб кишилар яшайди. Диндорлар учун ҳамма шароитлар яратилган. Айтингчи, дин пешволари давлат ишларига аралашишадими!

— Ҳиндистонда жаҳондаги ҳамма асосий динлар вакиллари истиқомат қилишади. Ҳар бир дин доирасида турли мазҳаблар бир неча ўн йиллар, ҳатто асрлар бўйи сокин яшайверади. Айрим диний гуруҳлар ўртасида юзага келадиган ихтилофлар ижтимоий тангликка олиб келгандагина бизда муаммо туғилади. Бундай ихтилофлар ижтимоий ва сиёсий жараёнлар доирасида ҳал этилади.

Ҳиндистонда давлат зодагонлар қўлидадир. Бунинг маъноси шуки, давлат ўзининг алоҳида расмий динига эга эмас, ўз фуқароларини диний эътиқодлари учун таҳқирламайди, ҳамма динларга нисбатан сабр-бардошли, фуқароларнинг диний ҳаётларига аралашмайди.

— Бир вақтлар Ҳиндистон мустамлака эди. Энди у озод мамлакат. Ҳойнаҳой, мустақилликка эришилган дастлабки йилларда ҳозирги бизга ўхшаб кўпгина қийинчиликларга дуч келган бўлсангизлар керак, шундай эмасми! Мустамлака ўтмишдан бутунлай фориғ бўлиш учун иқтисодий ислоҳотлардан ташқари яна нималар қилиш керак бўлади! Ҳозирги мураккаб даврда миллат бирлиги ва миллий тотувликнинг аҳамияти, сизнингча, қандай!

— Ҳиндистон мустамлака тузумидан мустақилликка тинч йўл билан, қон тўкишларсиз ўтди. Миллатлар ҳамдўстлигида қолиш хусусидаги бизнинг холисона қароримиз собиқ мустамлакачи ҳукмдорларимизга нисбатан садоқатимиз, хайрихоҳларча муносабатларимиз инъикосидир.

Биз ҳозир ҳам мавжуд бўлган Бирлашган Амирликлар билан қалин ва дўстона алоқаларни сақлаб қолдик. Яна бир муҳим омил шуки, мамлакатимизда сиёсатдек муҳим масала борасида тўла миллий тотувликка эришилган.

Ўзингиз тушуниб турганингиздек, бу мустамлака ҳукмронлигидан шунчаки қутилиш эмас. Иқтисодий тикланиш, жамиятнинг қайта тузилиши ва демократик тузилмаларнинг кучайиши биз мустақилликка эришгандан сўнг биринчи даражали аҳамият берган қатор вазифаларнинг баъзилари, холос. Халқаро сиёсий ва иқтисодий тартибларни қайта қуриш ҳам ана шундай муҳим, бироқ янада оғирроқ вазифадир. Ўтган йиллар давомида қўшилмаган ва ривожланаётган бошқа мамлакатлар қаторида Ҳиндистон тенглик ва адолатга асосланган демократик жаҳон тартибини ўрнатиш учун курашиб келди. Шунингдек, у ривожланиш имконини берадиган ва ҳамма давлатларни ўзаро ҳар томонлама гуллаб-яшнашга олиб келадиган халқаро иқтисодий иқлимни вужудга келтириш ҳаракатининг олдинги сафларида бўлди. Ҳиндистон ривожланаётган мамлакатлар билан ҳам фаол ҳамкорлик қилмоқда.

— Бу йил 1 сентябрда биз Ўзбекистон мустақиллигининг бир йиллигини байрам қиламиз. Шу муҳим аҳамиятга молик кунда ўзбек халқига қандай истаклар баён этмоқчисиз!

— Мен Ўзбекистон халқига унинг ҳамма саъй-ҳаракатларида муваффақиятлар тилайман. Мамлакатларимиз ўртасидаги қалин ҳамкорлик ва дўстона алоқаларнинг янада ривож топишига қатъий ишонч билдираман.

— Жаноб Бош вазир, мазмунли суҳбатингиз, биз учун вақт ажрата олганингиз учун ташаккурлар изҳор этаман. Сизга энг яхши тилаклар билдириб, муваффақиятлар тилайман.

ДЕҲЛИ — ТОШКЕНТ.
1992 йил, август.

ТЕНГЛАР ИЧРА ТЕНГЛИК МЕВАСИ

Руслан Аҳмедов — «Амаком ЛТД» халқаро уюшмасининг Ўзбекистон бўйича вице-президенти. Маҳкамаси Фарғона шаҳрида жойлашган бу обрўли ташкилот вилоятда амалга оширилаётган хайрия ишларига энг баракали ҳисса қўшганлардан.

— Руслан Ўрмонович, биз тушунишимиз мушкул сўзлар билан номланган бу ташкилотга кимлар бирлашган ва мақсадлари қандай?

— «Амаком ЛТД» ногиронларнинг халқаро ташкилоти, биринчи навбатда уларни қўллаб-қувватлайди ва аҳоли ўртасида ногиронликнинг олдини олиш чораларини ҳам кўради. Америка, Исроил, МДҲ, Молдовада ташкилотнинг йирик компаниялари бор.

— Бу савобли мақсадлар учун катта маблағ керак. Ҳозирги замонда...

— Ҳа, ҳозирги замонда фақатгина ҳисоб рақамларингни овоза қилиш билан пул тўлаб бўлмайди. Биз мамлакатимиз иқтисодини ривожлантиришга аниқ ишлар билан ҳисса қўшамиз ва ундан келган фойдани хайрияга сарфлаймиз.

Биринчи навбатдаги ишимиз — чет элдан енгил саноат иш воситаларини сотиб олиб ўзимизда жорий этиш. Яқин орада 3—4 хўжалик етиштирган пахтани тўла қайта ишлаб тайёр маҳсулотга айлантирадиган корхона харид қилмоқчимиз. Бу — жуда қиммат. Аммо ер ажратиб берилса, корхонани ўрнатамиз, тезда ўз-ўзини қоплайди.

Фарғона водийсида ҳам ичимлик сув — муаммо. Кўпчиликнинг буйрагида тош бор. Шаҳарда тиббиёт маркази очиш ниятидамиз. Жиҳозларни харид қилишга валюта керак. Бухарест, Мадрид банк эгалари билан келишдик, улар нисбатан оз устама билан қайтаришимизга рози бўлиб 200 млн. доллар қарз беришга кўнди. Шунда буйракдаги тошни жарроҳлик муолажасисиз туширадиган лазер ускуналари ҳам сотиб оламиз. Ногиронлар учун ўзимизда протезлар ишлаб чиқарилади. Исроиллик мутахассислар касб ўргатиб кетишга рози бўлишган.

Ҳозир беҳисоб сабзавоту мева-чевалар исроф бўлиб кетаяпти. Бу борада Риштоннинг «Наврўз» давлат хўжалиги билан ҳамкорликда ишламоқчимиз. Боғ ва полиз ҳосилини ўша жойнинг ўзида турли маҳсулотларга айлантирадиган; тахлаб, ўраб сотишга тайёрлайдиган кичик цех қуришга, савдо ишларини ривожлантиришга ёрдам берамиз.

Яна... масалан, ташкилотимизнинг Иваново шаҳрида пахта толасини матога айлантирадиган корхонаси бор. Биз хом ашё юборамиз. Оқибатда тушган фойда ногиронларнинг моддий, маънавий аҳволини яхшилашга хизмат қилади.

— Кўпчилик «Амаком — ЛТД»нинг саховатидан миннатдор бўлиб гапиришди. Яқиндагина иш бошлаган ҳар қандай ташкилотгаям бундай обрў насиб этавермайди...

— Балким... Ўзбекистон бўйича ногиронларга 30 миллион сўмликка яқин ёрдам кўрсатилди Америкадан келтирилган 100 та ногиронлар аравачаси, 300 мингта чет эл сочиғи бўлиб берилди.

— Моддий ёрдам тақсимоти асосан маҳаллий ҳокимликлар орқали амалга ошириларкан. Бу шунчаки ҳамкорликми?

— Асло! Жойлардаги ҳокимликлар вакиллари маҳаллалардаги оилаларнинг шароитларини яхши билганликлари сабабли, улар билан бамаслаҳат ишлаймиз. Ҳар қандай ёрдам аввало энг муҳтожларга тегиши керакда! Келажакда кўнгли ўксик юртдошларимизга янада кўпроқ дори-дармонлар, аравачалар сотиб оламиз.

Бизни тенглар ичра тенг қилган мустақиллик имкониятнинг кенг дарвозаларини очди. Энди ундан оқилона фойдаланишимиз шарт.

М. УЛУҒОВА
суҳбатлашди.

БИР ВИЛОЯТ ХАБАРЛАРИ

САМАРҚАНДДА ВАЛЮТА КЎПМИ?

БУ САВОЛ кейинги пайтларда божхона ходимларини жиддий ўйлантирмоқда. Чунки айнан Самарқанд вилоятидан чет эл саёҳатига йўл олаётганлар ўртасида ўзи билан турли валюталарни ноқонуний олиб чиқиб кетишга уринишлар бўлмоқда. Чунончи, яқинда Тошкент божхонаси ходимлари араб мамлакатларидан бирига отланган самарқандлик сайёҳлар 6486 АҚШ доллари, 50 Швецария франкини қонунсиз олиб кетишаётганликларини аниқлашди.

БИР КЎЧАГА УЧ НОМ

САМАРҚАНДДАги собиқ Севастополь кўчасида истиқомат қилувчилар қайси манзилда яшаётганларини билишолмай қолишди. Чунки ўтган йил март ойида кўчага уста Жалол Жўраев номи берилган эди. Ҳали ном кўрсаткич тахтачалар алмаштирилиб улгурмай, ном яна ўзгартирилибди. Энди у Ҳабиб Абдуллаев деб аталадиган бўлибди.

Бу ерда яшаётганлар таниш-билишларига ёзган мактубларида қайси манзилни кўрсатишга ҳайрон.

М. МУҚИМОВ.

• Диққат: янгилик!

СИРЛИ ДЕФОЛИАНТ

Тўғри, ўн беш йил давомида ўз ғоясини амалга ошириб, ғўза баргини тўктирадиган шу дорини кашф этган Олимжон Ёқуб ўғли Султонов учун бу дефолиант сир эмас, у янги дорининг ҳамма хусусиятларини билади. Заҳри кам дефолиантга ОКВО номи берилган. Бу кашфиёт муаллифи ҳамда ҳаммуаллифлари исмларининг бош ҳарфларидир. Ихтиро қоидага мувофиқ расмийлаштирилган. Модданинг заҳарлилиги текширилган, Табиатни муҳофаза қилиш давлат комитети ундан фойдаланишга рухсат этган. Ихтиро гувоҳномаси ҳам бор.

Султонов дорини тайёрлашнинг асосий сирини ҳеч кимга айтмайди. Нима ҳам дердик —бозор иқтисодиётининг талаби бу. Кашфиётчи бюрократик ғовлар кўпгина ихтироларни барбод қилган, деб ҳисоблайди. Шу сабабли муаллиф ғояни амалда рўёбга чиқаришни ҳам ўз зиммасига олди.

Танишиб қўйинг: пахтачиликнинг энг қийин муаммоларидан бирини ҳал қилишга қўл урган киши маълумоти жиҳатидан доришунос-химик ва электрончи физикдир. У техника фанлари номзоди. Докторлик диссертацияси ҳам тайёр. Юздан ортиқ ихтироқнинг муаллифи, бинобарин СССР мавжудлигидаёқ хизмат кўрсатган ихтирочи эди. Ҳозир эса республика Фанлар академияси Сув муаммолари институти ҳузурида барпо этилган «Оби ҳаёт» кичик корхонасининг бош директоридир.

Янги дефолиант шу кичик корхонанинг икки цехида тайёрланади.

— Олимжон, дефолиантнинг таъсири, ундан фойдаланиш усуллари ҳақида сўзлаб берсангиз...

— ОКВОдан турли вариантларда эритма тайёрлаб, ундан олти соҳада — ғўза баргини тўктиришда ва оқ қанот, колорадо қўнғизи, ўргимчаккана, бошқа зарарли ҳашаротлар, шунингдек ёввойи ўтларга қарши курашда фойдаланиш мумкин. Унинг таркибида нефть чиқитлари ва маҳсулотлари бор, кир ювиш воситалари, кристалл сода, арча ва бошқа эфирли дарахтлардан олинадиган эфир мойи, коллоид олтингугурти ва сув аралаштирилади. Хом ашёнинг ҳаммаси Ўзбекистоннинг ўзида бор. Соғлиқни сақлаш вазирлигининг хулосасида айтилганидек, бу дори «бир марта ва кўп марта ишлатилганда заҳарли таъсири жиҳатидан тўртинчи тоифага тааллуқли бўлиб, анча хавфсиз бирикмадир... Хавфсизлик техникаси барча қоидаларига риоя этилган тақдирда ундан фойдаланишга эътироз йўқ».

Ўша ҳужжатда эҳтиёт чоралари ҳам таклиф этилган. Бу чоралар қийин эмас. Масалан, респираторсиз ишлаш мумкин. Агар дефолиант баданингизнинг бирор жойига тегса, уни сув билан ювиб ташлаш кифоя. «Айтмоқчи, цехимиз бошлиғи, шогирдим Камолиддин Эргашев дорининг зарарсизлигини намойиш этиб, моддадан бир оз татиб кўрди. Ҳеч нарса бўлгани йўқ», — суҳбатдошим ҳазил аралаш мисол келтирди.

Дефолиантни кенг миқёсда қўллаш учун биз турли ташкилотларда унинг самарадорлигини ва заҳри камлигини исботламоқчи эмасмиз, деб давом этди у. Қандай бўлишини биласиз: техника кенгаши кўриб чиқади, тажриба майдонига ўтказилади, тадқиқотлар уч, тўрт йил давом этади... Дорини қўлланишга рухсат этадиган ҳамма ҳужжатлар қўлимизда, Тошкент, Сурхондарё вилоятларининг хўжаликларида қилинган амалий ишлар энг яхши реклама бўлди. Наманган вилоятида эса бизнинг дефолиантни шу мавсумда барча пахта майдонларида қўлламоқчи бўлишяпти. Тошкент вилоятининг Қибрай районида синов ўтказилганидан кейин ҳокимлик барча хўжаликларга боғ ва полизлардаги оқ қанот ва колорадо қўнғизига қарши курашда бизнинг усулимиздан фойдаланишни таклиф этди. Бу кимёвий дори бегона ўтларни қуритиб, тупроқни заҳарлайдиган гербицидларнинг ўрнини эгаллашга ҳам қодир. Шуни ҳам айтиш керакки, дефолиация қилинганида барги тўкилиб кетган ғўзада кўсак етилаверади. Бинобарин ҳосилга ҳосил қўшилаверади.

— Ҳозир қўлланилаётган дефолиантларга қиёслаб, афзалликларини таърифлаб берганмисиз?

— Албатта, асосан магний хлоратга қиёслаганмиз. Магний хлорат ғўзанинг баргини ҳам, ўзини ҳам қуритадиган десикант эканлигини эслатаман. Терим чоғида пахта толаси жуда ифлосланиб кетади. Эритманинг қанчалик тўйимли бўлиши об-ҳаво шароитига қараб белгиланади, бу эса магний хлорат эритмасини тайёрлаш жараёнини чигаллаштиради. Ғўзага сепилгандан сўнг 10—12 кун кутиш керак бўлади. Биз кашф этган дефолиант сепилса, барг 3 кунда тўкилади. Эритма ҳам анча кам — гектарига 4—5 литр сарфланади. Энг муҳими, модданинг баргларга тушишидир. Уни самолёт ёрдамида ва ерда ишлатиладиган воситалар билан пуркаш мумкин. Шуни ҳам айтиб қўяй, эритмадаги чанглатгичларнинг тешикларини беркитиб, қўядиган қаттиқ заррачалардан қутилиш учун беш йил вақтимиз кетди. Ҳозир бу нуқсон бартараф этилган. Шу сабабли маҳсулотимиз ва хизматимизни дадил таклиф эта оламиз.

— Бу хизматнинг қиймати қандай, дефолиантни қўлланиш қанча фойда келтиради?

— Бир тоннаси 60 минг сўм атрофида туради. Модда кам сарфланишини ҳисобга олсак, бу магний хлоратга нисбатан анча арзонга тушади, чунки ҳосилга ҳосил қўшилиши, тола сифатининг яхшиланиши ва энг муҳими табиатнинг асралиши, одамларнинг саломатлигига шикаст етмаслиги катта фойдадир. Республика бўйича иқтисодий самарадорлигини ҳисоблаб чиқдик. Бир мавсумда ҳозир қўлланилаётган дефолиантларга қиёслаганда 250 миллион сўмни тежаш мумкин бўлади. Кўламлари тўғрисида гапирсак... Туркманистон, Қозоғистон жанубидаги пахтакорлар дефолиантимизни сотиб олиш учун бизга мурожаат қилишмоқда. Аммо биз аввал республикамиз пахтакорларини таъминлаш ниятидамиз. Ишимиз юришиб кетади, деб умид қиламиз.

... Худди шундай бўлишига ишонгинг келади. Лекин ҳамма нарса тажрибакорларнинг баҳосига боғлиқ. Ғўза баргини тўктириш муаммолари билан шуғулланаётган тадқиқотчиларнинг куч-ғайратларини ҳам эътиборга олмаслик мумкин эмас. Мазкур ҳолда бу ишга ишбилармон мутахассисларнинг қўл урганлиги диққатга сазовор. Балки ғоялар бозори энг яхши дефолиантларни рўёбга чиқарар — асосий сир балки шундадир! Шу сабабли ўз ишига берилган О. Ё. Султонов ҳамкасблари билан биргаликда ихтирони такомиллаштириш ишларини давом эттирмоқда, тажрибакорлар истакларини диққат билан ўрганмоқда.

Г. КОВАЛЬ,
ЎзА мухбири.

Истиқлол одимлари: Навоий

ТАРЖИМАИ ҲОЛ

● Ўзбекистон Олий Кенгаши Раёсатининг 1982 йил 20 апрелдаги фармонига мувофиқ республика ҳудудида Навоий вилояти ташкил этилди.

● Вилоятнинг ер майдони 110 минг квадрат километр.

● Ҳудудида Навоий, Навбаҳор, Нурота, Қизилтепа, Конимех, Учқудуқ, Томди, Хатирчи каби районлар, Зарафшон, Навоий, Учқудуқ каби вилоят марказига бўйсунувчи шаҳарлар мавжуд.

● Вилоятда қудратли саноат корхоналари мавжуд. Навоий электрокимё, «Навоийазот» бирлашмаси, тоғ-металлургия комбинати республикада эмас, бутун Ўрта Осиё давлатлари ўртасида ягона ишлаб чиқариш тармоқлари ҳисобланади.

● Навоий вилояти 1988 йил сентябрь ойида Самарқанд вилояти билан бирлаштирилиб юборилди.

● 1989 йил май ойида Бухоро вилоятига қўшилди.

● Ва, ниҳоят, 1992 йил 27 январда Навоий вилояти қайта ташкил этилди.

МУСТАҚИЛЛИК ИМКОНИЯТЛАРИ

Абдухолиқ АЙДАРҚУЛОВ, Навоий вилояти ҳокими

Тилимизда мустақиллик деган улуғ бир сўз мағрур жаранглай бошлади. Мустақилликнинг қўлга киритилиши осон бўлмаган. Бу қутлуғ каломни тилга олган нене фидоийларнинг бошлари кундага қўйилди, отилди, осилди. Юртнинг маънавий ва моддий бойликлари талон-торож қилинди. Кейинги етмиш йилда собиқ мамлакат хазинасига ташиб кетилган ер ости бойликларининг сон-саноғи бўлмади. Мустақиллик топталган қадриятларимизни тиклаш, ўзлигимизни англаш имконини берди.

Гап истиқлол ҳақида борар экан, республика ижтимоий-иқтисодий ҳаётида рўй бераётган ижобий ўзгаришлардан бира-тўла кўз юмиб бўлмайди. Тақчилликлар, қийинчиликларга бош сабаб қилиб Мустақилликка таъна тошларини отиш нонкўрликдан бошқа нарса эмас.

Хўш, Мустақиллик эълон қилингандан кейин бизнинг минтақада нима ўзгаришлар рўй берди? Аввало шуни айтиш керакки, бундан тўрт йил бурун собиқ марказнинг буйруғи билан тугатиб юборилган вилоятимиз қайта тикланди. Совет ҳокимияти барпо этилгандан буён Қизилқум минтақасидаги ер ости ва ер усти бойликлари марказнинг инон-ихтиёрида бўлиб келди. Энди Қизилқум саноат минтақаси ривожланиши ўзгаларнинг аралашувисиз ҳал қилинмоғи зарур. Республика Президенти Ислом Каримов ҳам янги вилоятнинг районларида бўлиб учрашувлар ўтказганида, бизнинг ер ости бойликларимиз аввало Ўзбекистон халқига хизмат қилиши кераклигини қайта-қайта таъкидлади. Ҳозир бу борада қатор ишлар бошлаб юборилди. Қизилқум саноатини юксалтириш мақсадида Зарафшон шаҳрида «Агама» қўшма корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Уни вужудга келтиришда Навоий тоғ-металлургия комбинати, «Навоийазот» бирлашмаси ва электрокимё заводлари биринчи муассис бўлдилар. Бу корхона маҳсулотлари — турли хил кийим-кечаклар савдо ташкилотларига келиб тушади. Яқин келажакда «Агама»нинг Тошкент ва Навоий филиалларини очиш ниятимиз бор. Худди шу шаҳарда «Стром» бирлашмаси фаолиятини бошлади. Бу бирлашма айни пайтда техник ва ош тузи ишлаб чиқармоқда. Илгари техник тузлар четдан олиб келинарди, эндиликда «Навоийазот» бирлашмаси Навоий ГРЭСи тўхтовсиз ишлаб туриши учун «Стром»да ишлаб чиқарилаётган техник тузлардан фойдаланмоқда. Ҳозирги иқтисодий аҳвол қўшма корхоналарни кўпайтириш, хорижий давлатлар билан алоқани мустаҳкамлашни тақозо этаётир.

Яқинда вилоятимизга Хитой Халқ Республикасининг Хуньан провинцияси вакиллари ташриф буюрдилар. Биз хитойликлар билан иқтисодий ва савдо-сотиқ ишларини ривожлантириш бўйича ўзаро шартномаларга қўл қўйдик. Улар ёрдамида вилоятимизда 20 та корхона қуришни мўлжаллаяпмиз. Жанубий Кореядан келган ишбилармонлар билан Навоийда видеомагнитофон йиғадиган цеҳлар, шунингдек, ип йигирув корхоналари қуришни маслаҳат қилиб олдик. Италияликлар билан пахта ва меваларни қайта ишлаш корхоналари қуриш тўғрисида битимга келдик. Биз ҳозирча мана шундай йўлдан боришга мажбурмиз. Чунки узоқ йиллар хом ашё ўлкаси бўлиб келдик. Бир мисол. Йигирма беш йилдан бери фаолият кўрсатаётган Навоий цемент заводида тайёр маҳсулотларни ўраш автоматлаштирилмаган. Ҳиндистонликлар бизга мана шу масалада амалий ёрдам беришмоқчи. Ҳозир Ҳиндистондаги «Хавьер Боккер» корхонаси вакиллари цемент заводида амалий иш олиб боришмоқда. Агар цемент заводида автоматлаштириш йўлга қўйилса, бу ерда йилига 250 минг тонна цементни нест-нобуд қилмай истеъмолчиларга етказиб бериш имконияти туғилади. Биз иқтисодий тикланишимизни мана шундай таянчлар асосида қурмоқдамиз. Вилоятда қишлоқ хўжалигини кескин ривожлантириш тадбирлари ишлаб чиқилган. Айни пайтда Қизилқум яйловларида бир ярим миллион қўй-қўзи боқилмоқда. Шу пайтгача вилоятда қоракўл ва жунни қайта ишлаш корхонаси йўқ эди. Бу маҳсулотлардан келадиган асосий даромадлар қайта ишлаш корхоналари ва воситачилар хазинасига бориб тушган. Энди биз мана шу кимматбаҳо маҳсулотдан келадиган фойда чўпон-чўлиқлар манфаатига хизмат қилиши ҳақида ўйлаяпмиз. Вилоятда ижтимоий-маданий муаммолар ҳам талайгина. Жумладан, кўп йиллардан бери Кармана шаҳрида ва Бешработ посёлкасида касалхоналар қурилиши муаммо бўлиб келаётганди, яқинда Навоий тоғ-металлургия комбинати ва «Навоийазот» бирлашмаси ушбу касалхоналар қурилиши учун ўз ҳисобидан 100 миллион сўм ажратишди.

Бозор иқтисодиёти шароитида маданият муассасалари ҳам оғир аҳволга тушиб қолди. Яқинда вилоят ҳокимлиги қарори билан маданият муассасалари жойлашган бинолар учун ижара ҳақларини тўлаш бекор қилинбошланган. Энди янада бирлашишимиз, имкониятларни бой бермаслигимиз зарур.

Мустақиллик қуруқ гап-сўзлар билан эмас, амалий ишлар билан мустаҳкамланади, чуқур томир боғлайди. Навқирон вилоятнинг 80 дан ортиқ миллат ва элатлари ана шу мақсадда меҳнат қилишяпти. Ўзбекистонда яшаётган ҳамма миллатнинг мақсади ягона бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг кейинги сессиясида қабул қилинган Мурожаатда соф виждонли кишиларнинг дилидаги гаплар баён қилинди. Ҳозирги қийин шароитда сохта обрў топиш учун халқлар ўртасида миллий низо уруғларини сепишга чоғланаётган кимсалар ҳам йўқ эмас. Халқимизда «бир кун жанжал чиққан оиладан қирқ кун барака кетади» деган мақол бор. Дастурхонимиздан барака, оиламиздаги тотувликнинг йўқолмаслиги учун ҳамжиҳат бўлиб ишлашга нима етсин.

БАДАВИЙ БАҲОДИР

Ҳар ҳолда «заҳматкаш» деган сўз бундан тўрт, беш йил илгари юксак маънога эга эди. Гоҳо ўзида қаҳрамонликниям мужассам этгандай бўларди. Одатда бу «либос» деҳқонлар ва чўпонларга, умуман қишлоқдаги хўрланган оммага кийгизиларди. Лекин тараққиётни қарангки, бу гап бугун рағбатдан кўра кўпроқ кинояга ўхшаб қолди. Бу киноя иборанинг носамимийлигидан, маънонинг сийқалигидан келиб чиққан бўлишиям мумкин. Ишқилиб қизилчалик Сиддиқ акага бу сўзни қўллаганимда у киши юзини тириштирди. Мени эса болалигидан қўй ортидан юриб ҳатто бирорта мукофот ололмаган одамнинг мақтовдан «бош тортиши» ҳайратга солди. Шу-шу бўлди-ю биз у кишини мақтамасликка келишдик.

Мана у киши ҳақидаги бор ҳақиқат:

Сиддиқ ака Бегаев эсини таниганидан буён Нурота районидаги «Қизилча» совхозида чўпонлик қилади. Тўғри, у оёққа турганидан бош чўпонлик «лавозими»ни эгалламади. Беш, ўн йил моҳир чорвадорлар қўлида тарбия топди, чорвачиликнинг сир-синоатларини ўрганди. Ишда суяги қотгач, тўғри совхоз идорасига борди-да, мустақил бўлиш ниятини билдирди. Ана шундан буён Сиддиқ Бегаев бош чўпон.

— Кўпчилик мактабда яхши ўқиёлмаган боласини койиса «чўпон бўласан» деган сўзни ишлатади. Мен бунга қўшилмайман, лаёқатсиз одам бу ишни эплай олмайди, — дейди Сиддиқ ака.

Ҳақиқатдан ҳам бийдай саҳрода қум оралаб қўй боқиш учун сабр ва матонат керак. Бугунги кунда Сиддиқ ака отарида 770 бош тусоқ қўй парвариш қилинмоқда. Сурувнинг тугал бўлишида, албатта, ўғиллари Ҳусан ва Тоҳирларнинг ҳиссаси бор. Кузги жун қирқимида отар жамоаси ҳар бош қўйдан 1,35 кг сифатли жун қирқиб топширди.

— Энди ҳамма гап сунъий урчитишда қолди, бизнинг меҳнатимизнинг «қаймоғи» шу бугун қўйларни тўқ тутиб, урчитсак эртага баҳорда юзага чиқади, — дейди Сиддиқ ака.

Юртимизда шундай мард, довюрак йигитлар бор экан, Мустақиллигимизнинг абадийлигига умид уйғонади одамда.

ФАҚАТ УЧ МИНУТ

Тангаларнинг кескин камайиб кетиши муносабати билан вилоят электралоқа бошқармаси шаҳар телефонларида 3 минутлик бепул сўзлашишга имкон яратди. Кўчаларга ўрнатилган телефон аппаратлари бепул «гапириш»га мослаштирилди.

АВВАЛГИЛАРГА ЎХШАМАС

Навоий шаҳар ҳокимлиги Мустақиллик куни шарафига умумшаҳар ҳашарини ўтказиш ҳақида мурожаат қабул қилди. Ҳокимлик 21 ва 29 август кунлари шаҳар аҳолисини ҳашарга чиқишга даъват этди. Бу тадбир аввалгиларга ўхшаса-да, мазмун-моҳияти бошқача.

ИТ ЭГАЛАРИ ТАРТИБГА ЧАҚИРИЛАДИ

Навоий шаҳрида итларнинг ҳаддан ташқари кўпайиб кетиши жамоатчиликни жиддий ташвишга солиб қўйди. Шу муносабат билан шаҳар ҳокимлиги ит ва мушук эгаларининг ҳайвонларни ҳар йил рўйхатдан ҳамда ветеринария кўригидан ўтказиб туриш, солиқлар тўлаш, кўчаларда итлар билан сайр қилиш вақтини қатъий қоидага киритди. Ит ва мушуклар билан сайр қилмоқчи бўлсангиз, аввало шартларни бажаринг.

«СССРни СОҒИНДИК»

ГРИГОРИЙ ОҒА НЕГА ДАРҒАЗАБ БЎЛДИ?

Навоий шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги топомоник комиссиясининг шаҳардаги Ленин кўчасини Туркистон ёки Навоий, Ульянов кўчасини Ҳусайн Бойқаро, «СССР 60 йиллиги» кўчасини Хисрав Деҳлавий номи билан аташ таклифи билан чиқиши айрим ҳамшаҳарларимизга маъқул келмади. Масалан, уруш ва меҳнат фахрийси Григорий Сулимин шаҳар кўчаларини қайта номлашга мутлақо қарши чиқади. Григорий оға бу ҳақда вилоят «Знамя дружбы» рўзномасида ўз фикрини очиқ-ойдин билдириб, қудратли Иттифоқнинг парчаланиб кетганлигига таассуф қилади. У киши ёзадиларки, социалистик тузум туфайли Навоий, Зарафшон, Учқудуқ, Нуробод каби шаҳарлар пайдо бўлди, Тошкент қайта тикланди. Уруш фахрийси юқорида номлари зикр этилган шаҳарларда (Тошкентдан бошқа) кўча номларини қайта номлашни 8—10 йил муддатга тўхтатиб туришни талаб қилади. Григорий Сулиминнинг фикрича, республикадаги иқтисодий-ижтимоий ва сиёсий вазият шу муддат ичида ўз измига тушар экан. Донишмандликни қаранг, Григорий оғага ўхшаб «СССРни соғиниб» дарғазаб бўлаётганлар мустақил Ўзбекистон ҳақида ташвиш чекмаса ҳам бўлади. Ўз юртимиздаги кўча номларини ўзгартириш учун етмиш йил давомида ўзгалардан рухсат сўраб келдик. Григорий оға айтгандек, яна ўн йил сабр қилсак, ғўрадан ҳолва битармиди?

БИЗ ҚАЕРДА ЯШАГАН ЭДИК

Хуллас калом, биз мустақил бўлдик. Лекин алам қиладиган битта жойи бор. Ўғри ҳам, тўғри ҳам, ҳатто собиқ ленинчи раҳбарлар ҳам мустақиллик, мустақиллик деб такрор ва такрор гапирмоқдалар. Сизга битта воқеани айтиб берай: эсингизда бўлса керак, 1989 йилнинг ёз ойида СССР Госплани раиси Д. Маслюковнинг «Правда» газетасида «Кучли марказ — кучли республика» деган мақоласи босилган эди. СССР халқ депутатларининг I съездида Болтиқбўйидаги айрим «экстремистик» кайфиятдаги депутатлар биринчи бўлиб марказий бошқарув органларига барҳам бериш, ҳар бир республикага иқтисодий мустақилликни талаб қилиб чиқишган эди. Шундан кейин марказда ўтирган, айниқса, Сиёсий бюродаги айрим ўртоқлар қўрқиб қолишганди. Лекин Горбачев бўш келмади. «Ҳар бир республика мустақил ривожлана олмайди» деб дангал айтди.

Барибир Болтиқбўйидаги биродарларимиз «қитмирлик» қилаверишди. Ноилож, шундан кейин Маслюковнинг ўша мақоласи ҳамда Иттифоқдош республикаларнинг ўз-ўзини иқтисодий бошқариш тўғрисида қонун лойиҳаси матбуотда эълон қилинди.

Бу қонун лойиҳаси муҳокамаси Навоийда ҳам тантана билан ўтказилди. Ушбу йиғилишга Марказқўмдан, обкомдан вакиллар келишди. Марказқўмдан келган вакил мажлисни оча туриб шундай деди:

— Ҳаммангизга маълумки, яқинда жонажон пойтахтимиз Москвада СССР халқ депутатларининг биринчи съезди муваффақиятли якунланди. Съездда давлат аҳамиятига молик қарорлар қабул қилинди. Яна шу анжуманда Иттифоқдош республикаларнинг ўз-ўзини бошқаришига оид муҳим қарорлар қабул қилинди. Бугун биз мана шу масалани муҳокама этмоқчимиз. Кимда қандай фикр бор?

Биринчи бўлиб Навоий электрокимё заводи директори Геннадий Накчунович Ян минбарга кўтарилди.

— Ҳеч бир республика якка ҳолда ривожланмайди. Бизга кучли марказ керак, — дея сўз бошлади Г. Ян. — Бизнинг корхонамиз фаолияти Россиянинг қатор заводлари билан боғланиб кетган. Шунинг учун биз кучли марказ тарафдоримиз. Иттифоққа бўйсунувчи корхоналарни сақлаб қолиш керак. Чунки бизнинг корхонамиз аввалдан СССР Химия саноати вазирлиги ихтиёрида. Бундан буён ҳам вазирлик ихтиёрида қолаверамиз.

Шундан сўнг Навоий ГРЭСининг директори Сергей Сипягин сўз олиб, Болтиқбўйи жумҳуриятларининг мустақиллик тўғрисидаги фикрларини кескин рад этди. У СССР Энергетика ва электрлаштириш вазирлигининг амалий кўмагисиз мутлақо иш қилолмаслигини очиқчасига айтди.

Навоий кон-металлургия комбинати раҳбарларидан бири ўз сўзида мамлакат мудофаа саноати ҳамда олтин заҳиралари марказий идорада бўлиш кераклигини айтиб сўзига якун ясади.

Давр тез ўзгарар экан. Мана энди биз ҳам мустақилмиз. Бундан икки йил бурун бизга марказ керак, деб дод солган Геннадий Ян ва Сергей Сипягинлар аллақачон Навоийни тарк этишди. Эндиликда Навоий электрокимё заводи, Навоий ГРЭСи ҳам марказий вазирликсиз ҳам ишлаб турибди. Навоий кон-металлургия комбинатига қарашли барча стратегик аҳамиятга молик бўлинмалар Ўзбекистон тасаррувфига ўтди. Эндиликда республикамиз ўз олтин заҳирасига эга. Шу ўринда яна бир воқеани айтмасам бўлмас. Республикамиз Президенти Ислом Каримов ҳали СССР мавжуд пайтидаёқ Зарафшонда бўлиб, бу ердаги олтин конларнинг тақдири билан қизиққанди. Бу Москвага ишонаётган айрим зарафшонлик кон бошқармаларининг раҳбарлари учун кутилмаган воқеа бўлди. Маълумки, олтин қазиб олиш қатъий сир сақланади. Аммо бу сирни биргина Москва биларди. Ҳали Москванинг қўллари, тиллари узун эди. Зарафшон олтинини Москвага олиб борувчи йўлларда яшил чироқ ёниб турарди. Мана шундай мураккаб шароитда Президентимиз кун-тун қўриқланиб турадиган олтин конларининг темир дарвозалари калитини ўз қўлига олди. Бундай ҳол айрим биродарларимизга маъқул келмади. Чунки инон-ихтиёр улар қўлидан кетганди. Москвасиз яшай олмаймиз, деб шу кунгача дод солганлар энди тақдирга тан беришиб, индамай ишлаб юришибди. Гапнинг очиғи, ҳозир ҳам Навоий, Учқудуқ, Зарафшон каби шаҳарларнинг Москвадан «ажралиб» чиқиши жуда қийин кечмоқда.

Нима ҳам дердик? Юқорида номлари зикр этилган шаҳарларнинг лойиҳаларини москваликлар, ленинградликлар тайёрлашган. Биринчи ғиштни ҳам ўзлари қўйишган. Шу пайтгача биз ҳам Ўзбекистонда туғилиб, Москванинг уйида яшаб юрган эканмиз. Чунки биз яшаб турган уй лойиҳасини ленинградликлар тайёрлашган экан. Навоийдаги уй-жойлар шу пайтгача кон-металлургия комбинати тасарруфида эди. Ўзингиз биласиз, ўтган йилнинг 1 сентябригача бу комбинат Москвага қарар, унинг Навоийдаги тармоқлари сон-саноқсиз эди. Навоий савдо дўконлари шу пайтгача республика Савдо вазирлигининг бирорта буйруғига бўйсунмаган. Нега десангиз, бу савдо дўконлари ишчилар таъминоти бошқармасига бўйсунарди. Бошқармага эса буйруқни комбинат берарди. Ҳозир бошқарма тугатилиб, унинг ўрнига вилоят савдо бошқармаси тузилди. Навоий шаҳрида шу пайтгача 27-тиббий санитария қисми мавжуд эди. Бу тиббий муассасанинг бор-йўқлигидан ҳатто республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги бехабар бўлиб келди. Чунки у ҳам шу пайтгача собиқ СССР Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 3-бош бошқармасига бўйсунарди. Энди 3-бош бошқарма йўқ. Энди тиббий муассасаларга комбинат ўз ҳисобидан маблағ бериб турибди.

Ҳатто Навоийдаги «Фарҳод» маданият саройи ҳам маданият вазирисиз ишлаб келди. Саройнинг бутун инон-ихтиёри комбинатнинг 140-групкоми раиси қўлида эди. Групком эса Москванинг, тармоқ касаба уюшмалари фармойишларини адо этарди. Бунга ўхшаш мисолларни яна келтириш мумкин. Қисқаси, шаҳарга қандай дарахт ўтказиш учун ҳам Москвадан рухсат сўраларди.

Мустақиллик туфайли туғилган еримизни танидик. Энди бу ёғи бехайр бўлсин. Энди бу юртга, шоир айтмоқчи, фидойилар керак.

М. МАҲМУДОВ.

Навоий тоғ-металлургия комбинатига қарашли машинасозлик заводи ҳақида кўпчилик эшитмаган. Илгари комбинат фаолияти ҳақида батафсил ёзиш қатъиян тақиқланганди. Бугун тақиқлар олиб ташланган. Ҳатто суратказш мухбирларга заводларга кириш имкониятлари берилди. Ушбу сурат заводининг механика цехидан олинган.

Кенжақул Бардашов шу заводда ўн олти йилдан бери ишлайди. Бу пайтгача унинг ўзи ҳам кўп нарсадан бехабар эди. Бугун Кенжақул Бардашов корхонанинг Ўзбекистон учун катта аҳамиятга молик эканини англаб етган бўлса керак.

Навбаҳор вилоятнинг йирик пахтачилик районларидан ҳисобланади. Район далаларида бўлган сирдарёлик мусобақадошлар ҳам уларнинг шу кунларда амалга ошираётган ишларидан ғоят мамнун бўлишди.

СУРАТДА: «Янгиқўрғон» жамоа хўжалиги механизатори Рўзиевни кўриб турибсиз.

Ж. МИРЗАЕВ олган суратлар.

ҚИСҚА САТРЛАР

«АДИДАС» ҲАМ МОДАДАН ҚОЛАДИ

Гап шундаки, Зарафшондаги «Агама» қўшма корхонасида «Адидас» ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ҳозирча бу маҳсулотнинг бозори чаққон, корхона шунга қараб иш юритмоқда.

Бугун чайқовда нархи баланд бўлиб турган «Адидас» ҳам йил охирига бориб модадан қолади. Маҳсулот кўпайгач, чайқовга ҳожат қолмайди. Модапарастлар ўз либосларини ўзгартиришга мажбур бўлишади.

ЖУРНАЛИСТЛАР ВОИЙМОҚЧИ

Ҳозир қонун рухсат берадиган ҳамма нарсага йўл очилди. Хатирчи район «Янги ҳаёт» газетаси ходимлари ҳам энди давлатдан ёрдам сўрамайдиган, ҳомийлардан мурувват кутмайдиган бўлишди. Район журналистлари ҳам тижорат ишларини бошлаб юборишди. Газета қошидаги бошланғич журналистлар ташкилоти район ҳокимлигида рўйхатдан ўтди. Эндиликда бу ташкилотнинг банкда ҳисоб рақами бор. Ҳозиргача улар бир қатор буюртмаларни бажаришди. Ҳисоб рақамида маблағ ҳам кўпайиб қолди. Шу кунларда журналистлар ўз шахсий тижорат дўконини очишга эришдилар.

— Тижорат ижодий фаолиятимизга халақит бераётгани йўқ, — дейди газета муҳаррири Жўрақул Ерматов. — Аксинча, энди амалий ҳамкорлик асосида иш юритяпмиз. Тижорат ишидан ҳам газета, ҳам журналистлар манфаат кўришяпти. Бунинг нимаси ёмон? Бировга қарам бўлишдан қийини йўқ.

Экология ҳақида қанчалик бонг урмайлик, барибир кимёсиз ҳаёт кечириш мумкин эмас. Навоий электркимё заводининг атроф-муҳитга етказаётган зарари ҳақида кўп ёзишди. Барибир мустақил давлатга кимё саноати керак.

Навоий электркимё заводининг маҳсулотларига талаб йил сайин ошиб бормоқда. Шунинг учун ҳам навоийликлар хорижий давлатлар билан ўз муносабатларини тобора яхшилаш йўлларини изламоқдалар.

Сиз ушбу суратда электркимё заводининг трефлан цехи ишчиларини кўриб турибсиз. Чапдан лаборант-инженер Лолита Мартиненко, лаборатория бошлиғи Надежда Багурина, цех бошлиғи ёрдамчиси Матниёз Қувондиқовлар.

Саҳифани тайёрлаган Навоий вилояти бўйича «Халқ сўзи»нинг мухбири Маҳмуд МАРДИЕВнинг илтимосига кўра қалам ҳақи газетанинг обуна фондига ўтказилади.

Азим СУЮН

ТОМЧИДА — СЕЛ БЎЛМОҚ УМИДИ БОР

«МЕН МУҲАББАТГА СИҒИНАМАН» КИТОБИДАН

Давлат асоси на ер, на кўк, на сув... балки халқдир!

* * *

Эрк тақчил жойда ҳамма нарса тақчил! Ҳамма нарса давлатники дейилган жойда халқ юпун, оч, қашшоқ, гадо! Шахсий манфаат бўлмаган жойда юксалиш, тараққиёт йўқ!

* * *

Ўзлик... бу маҳдудлик эмас, билъакс, Ўзлик дунёвийдир!

* * *

Барча шахс ва мамлакатлар билан алоқа қилиш мумкин, аммо уларга қарам бўлиб қолмаслик... муҳим!

* * *

Маҳаллийчилик — миллатпарварлик ва ватанпарварликнинг биринчи душманидир!

* * *

Ғоя ижро ва фаолият билан тирик.

* * *

Тоифлик олим дўстим Абдураҳмон Марғилоний менга бир суҳбатда шундай хитоб қилди: «Инсон ҳур туғилади, ҳур яшаши ва ҳур ўлиши керак. У фақат Аллоҳнинг қули! Бошқа ҳеч кимга қул эмас! Ижодкор инсонга ҳуррият — зарурият. Ҳурриятда, эркинликда яшаб ижод қилган қаламкашда ўз калимасига эгалик масъулияти буюк бўлади! Ҳуррият бор жойда — масъулият бор! Агар жамият, тўғрироғи, жамият тепасидаги кимсалар ижодкор тилини, яъни шоир, адиб, олимнинг тилини зўрлик ила боғласалар—халқнинг тилини кесган; қулоғига қум қуйсалар — халқнинг қулоғини беркитган; кўзини кўр қилсалар — халқнинг кўзини ўйган бўладилар!»

* * *

Отам мулла Олим бир кун менга: «Сенларнинг замонларинг иликини мард қоқиб, унинг мойини номард номдор ейдиган замондир», — деганди.

* * *

Балки ёлғон, балки чин: бир қуш бор. Бу қуш Ер куррасининг қай бурчига кўклам келиб, дарахтлар куртак тугиши билан ўша ерда ҳозиру нозир. Унинг озиғи фақат куртак. Шу боис номи ҳам куртакхўр. Менга у Ёвузликнинг тимсоли бўлиб туюлади.

* * *

Оналик! Аёлни — ўтга ургувчи Куч. Селга — кечирувчи Қудрат! Тоғу даштга элтувчи Илоҳи!

Оналик! Матонат, сабр-бардош, керак бўлса тош, керак бўлса чечак рамзи!

* * *

Ҳар қандай дарахт икки хил: патта томир ҳамда ўқ томирга эга. Ер узалаб ўсгувчи патта томир билан мустаҳкам ва узоқ яшаб бўлмайди. Билъакс, ўқ томирга инонмоқ мумкин ва лозим. У тупроққа қанча чуқур сингиб, теран жойлашса дарахт шунча гуллаб яшнайди, ҳосил беради. Оилани бир дарахтга менгзасак, хотин унинг ўқ томиридир!

* * *

Ақл ила эш бўлган ғайрат — камолот арши дарвозасининг калитидир!

* * *

Бир қушбон: «Мен қушларни тарбиялаяпман», — деди.

Қуш тилида: «Қанот ёздирмаган тарбиягаю тарбиячига лаънат бўлсин!» дедим.

* * *

Тоққа тўппа-тўғри йўл билан эмас, эгри-бугри, айланма сўқмоқлар билан кўтарилади. Ҳокимият тепасига чиқиш — тоққа чиқишга ўхшаса, не ажаб!!

* * *

Мен очликдан эмас, тўқликдан қўрқаман. Чунки очликда тўқлик умиди, тўқликда очлик хавотири бор.

* * *

Инсон ҳаётда яйраб яшайдиган бир Вақтни ўта умидворлик билан кутади. Афсуски, бундай Вақт ўз пайтида эмас: олдин ё кеч келган бўлади. Армонли дунё деганлари шу!

* * *

«Хотиним — олтин!» — деди менга бир кимса. «Ҳушёр бўл, олтин ҳам оловда эрийди!» — дедим мен унга.

* * *

Аёлнинг ақли қуёндай қочиб, жаҳду ғазаб отига минганда булут чайнаб, қор пуркайди.

* * *

Эй, овчи! Ўқингдан қочаётган кийикнинг айбини менга айт!!

* * *

Тилинг тукканини қўл билан ечилмас!

* * *

Сел келишидан аввал совуқ ел келади. Ҳозирлигингни кўр.

* * *

Жайра ҳатто ўз инида тўрга қараб кавшанар экан. Хасислик ҳам эви билан-да!!

* * *

Замона зўри... этик соттириб, пайтава олдиради. Унга бас келадиган ёлғиз ўзингсан, қодир эгам!

* * *

Тулки ўлжаси — бўрига ҳалол.

* * *

Бу сув шундай совуқки... унда балиқ ҳам музлайди.

* * *

Шоирлар — оқимга қарши сузишни хуш кўргувчи балиқлардир.

* * *

Шоир сўзи Ойга уланар.

* * *

Шеър умри — шоир умрига тенг эмас!

* * *

Сўз — инсофдан улуғ, исрофдан — хор!

* * *

Ижодкор ҳамма жойда масъул, жавобгар. У ўз халқининг овози. Ижодкор ҳеч қачон хато қилиши мумкин эмас. Табиб хато қилиши — бемор ўлими. Ижодкор, ғояшунос хатоси — миллат таназзулига сабабчи бўлиши мумкин!

* * *

— Йўл бўлсин!
— Туз билади.

1992 йил.

• *Олтиндан қиммат ўгитлар*

Бошга тож кийсангиз ҳам аёллигингизни унутманг

Дунё тарихида авлоддан-авлодга мерос бўлиб келаётган китоблар бор. Улар орасида оила, рўзғор, фарзанд тарбиясига оидлари ҳам талайгина.

Нима, бизнинг аждодларимиздан шундай муқаддас рисолалар қолмаганми! Совет даврида қатағон этилган ёзма манбаларнинг қанчаси бенишон кетди, қанча дурдоналарнинг саҳифалари ўқувчига мунтазирлиги — ойдай ҳақиқат. Бундан ташқари, боболару момоларимиз фарзандлари дилига жо этган, ёшларга бахтли, тахтли қўша қариб, ували-жували бўлиш сиру синоатларини ўргатган панду насиҳатлар, ўгитлар халқ ичида марвариддай сочилиб ётибди.

Катта шаҳарларимизда ўз қиёфасини йўқотиб оврупалашиб бораётган оилалар орасида қўйди-чиқдилар сони ҳам Оврупо кўрсаткичларини қувиб бораётгани кўзни катта очишимиз зарурлигини таъкидлайди.

Рўзномамиз ўғил-қизлар, келину куёвларга ҳаётда ҳар куни зарур бўладиган доно халқ ҳикматлари, насиҳату маслаҳатларини йиғишни мақсад қилди. Мавзуни марғилонлик марҳум онахон Ойшахон ая Аҳмедованинг ўз қизлари Дилоромхон Аҳмедова дилига жо айлаган ўгитларини ёритиш билан бошлаймиз.

Қизим, ўртоқлар сонини жуда кўпайтирманг. Қиз боланинг энг яқин дугонаси — онаси бўлиши керак. Чунки она ҳам бир пайтлар ёш бўлган, барча аёлларнинг бошидан кечадиган ишлар, савдоларни кўрган, сизга маслаҳат бера олади.

Турмушга чиққандан кейин эса яқин дўстингиз турмуш ўртоғингиз бўлади.

* * *

Ҳамма билан яхши муомалада бўлинг, аммо юрагингиздагиларни ортиқ очиб солманг. Чунки барчанинг дарди ўзига етади. Ҳадеб ҳасрат қилаверсангиз, сизни кўришга одамларнинг юраги безиллаб қолади. Шундай бўлингки, сизни учратганда яйраб кетаман, десинлар. Бу — катта савоб.

* * *

Турмушга чиққан айрим қизлар қайнонасиникида туз ичиб, яшаб... онасиникига борганда пичирлашиб, муғлашиб қайнонаю эрини ғийбат қилиб... яна кечқурун қайтганда қайси виждон билан қайнонанинг қозонидан ризқ еб... эрининг бағрига киришига ҳайронман...

* * *

Қиз бола келин бўлиб тушгач, эрининг уйини биринчи даражали деб билиши керак. Қайнонани она ўрнида кўринг. Эрингизнинг эркалашларидан ғурурланиб кетиб, қайнонангизни оёқ учида кўрсатманг. Келинни эрига яхши кўрсатадиган — қайнона. Ўз онангиз ҳам уришади, ўргатади, сўкади — қаттиқ олмайсиз-ку! Шунинг учун қайнона билан муносабатда келиннинг сал пастроқ тургани соз.

* * *

Уйқуни озгина ҳаром қилсангиз, ишларингиз олдинга юришади. Тонг палласи ернинг юзини очган одамнинг пешонасини худо очади. Бировнинг салом беришини кутманг...

* * *

Эрим мени доим суйсин деган аёл ҳамиша уч кунлик келинчакдай иболи бўлиши керак. Ёшим ўтди, болам кўпайди деб ўз-ўзингизни ташлаб қўйманг. Кийимларингиз дазмолли, тоза, чеҳрангиз очиқ, уйингиз саришта, фарзандларингиз озода бўлсин.

* * *

Эрингизнинг ишдан қайтишини иложи бўлса мусиқа қўйиб кутинг. Келиши билан дардингизни тўкиб солманг. Эркак нафасини ростлаб, бир пиёла чой ичиб дам олгандан кейин секин дилингизни очинг. Йўқса, у уйга қайтишга юраги безиллаб,, кўнгилхуши жой излаб қолади.

* * *

Рўзғорим тинч, ширин бўлсин деган келин онаси, эри, қайнонаси билан бамаслаҳат иш тутади.

* * *

Чақалоқни дарров қўлга олволманг. Болани ётқизиб қўйиш керак. Қўлга ўргатиб, тантиқ қилиб тарбиясини бузманг. Оқибат бундан катта кўнгилсизликлар, жанжаллар келиб чиқмасин. Фарзанд беш ёшга киргунча асосий тарбиясини олади.

* * *

Министр бўлиб бошингизга тож кийсангиз ҳам, аёллигингизни унутманг.

* * *

Эрингизни эрталаб нонуштасиз чиқарманг ва безътибор кузатманг. «Эсон-омон ишлаб келинг, болаларингиз даргоҳига оллоҳ бешикаст қайтарсин», — десангиз заифанинг дуоси эркакни омон сақлайди ва рўзғорбошингиз кечгача кўнгли кўтарилиб юради. Ишдан қайтганда: «Ассалому алайкум. Яхши келдингизми?»ни канда қилманг.

* * *

Болани алла ёки эртак айтиб ухлатинг.

* * *

Ўз камчиликларингизни ўзгалар кўзи билан кўришга ўрганинг. Ҳаммага ақл-идрок бериб қўйган, имкониятларингизни ишга солинг. Бировдан нажот кутадиган ночорга айланиб, бошқаларга «ўлигингизни ортманг».

* * *

Тўрт нарсадан қўрқинг:

Ғийбатдан — бировнинг гапини бировга айтманг.

Таъмагирликдан — бир кун садақани есангиз, эртагаям берармикин, деб термулиб қоласиз.

Ичкиликдан.

Маишатдан.

* * *

Ҳеч қачон «севаман» деб эрингизга сирингизни берманг. Турмуш ўртоғингиз доим кўнглингизни оламан, деб атрофингизда гирдикапалак бўлсин.

* * *

Қаригунингизча ҳам ўзингиз тушган хонадоннинг келини эканлигингизни унутманг.

* * *

Ҳамиша эртанги кундан умидвор бўлинг. Эрталаб туриб ойнага қараб ўз руҳингизни кўтаринг. Мусиқа қўйиб, «мен қандай бахтли аёлман, ранги-рўйим яхши, бир уйнинг бекалигини эплаяпман, оналик насиб этди», деб тақдирга шукроналар қилинг. Ўз кўнглини кўтара олган одамгина бошқаларга кўтаринки руҳ бахш эта олади. Зеро, тил билан соғни касал, бойни камбағал, яхшини ёмон қилиб қўйиш ҳеч гапмас.

* * *

Бу уст-бош, ноз-неъмат, ёруғ дунё — ўткинчи. Ҳаммадан қолади. Кекса одамга қараб: «Ҳалиям яхшисиз, ранг-рўйингиз, қадди-қоматингиз ҳавас қилгулик» десангиз, у қалбан ёшариб кетади.

* * *

Боланинг шахсиятига тегманг. Камчиликларини юзига солманг, унинг қалбан юксалишига имкон яратинг. Яна: келин фарзандини ургани сайин қайнота, қайнонанинг дили қаттиқ оғришини ёдда тутинг.

Муҳтарама УЛУҒ ёзиб олди.

ЯХШИЛИК УНУТИЛМАЙДИ

У қадар катта бўлмаган қадимий Конибодом шаҳри номдор олимлари, санъаткорлари билан манман деган анчагина йирик кентларни ҳам ортда қолдиради. Шаҳардаги театрнинг амал қилаётганига 60 йил бўлди. Яқинда шу санага бағишланган тантаналар ўтказилди.

Санъат маскани тўйига Ўзбекистондан ҳам кўплаб меҳмонлар келишди. Конибодомликлар ўзбекистонлик машҳур режиссёр Баҳодир Йўлдошевни фақатгина меҳмон эмас, балки ўзларининг яқин сафдошлари сифатида кутиб олишди. У Конибодом театри саҳнасида тўртта асар саҳналаштирди. Бу асарларнинг ҳаммаси, жумладан, Саид Аҳмаднинг «Фармонбиби аразлади» комедияси катта шуҳрат топди.

Ўринбой УСМОН,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўшлик Нажибилло Мирзажоновга полвонлик бобоси Ибодилло полвондан бобомерос касб. Айни кунларда у Маҳкам дорбоз бошчилигидаги дорбозлар гуруҳининг аъзоси.

СУРАТДА: Нажибулло Мирзажонов жияни Ойбек Авлиёевга полвонлик сирларини ўргатмоқда.

Р. АЛЬБЕКОВ суратга олган.

• *Таҳрирсиз мактуб*

БУДЁННИЙ НЕЧТА

ЁКИ УЛАРНИНГ ҚАЙСИСИ ҚАШҚАДАРЁДАН КЕТДИ?

«Халқ сўзи» рўзномасининг шу йил 10 июнь сонида босилган иккита мақола эътиборимни тортди.

Уларнинг бири «Қадриятлар тикланмоқда» рукни остида «Бундённий Қашқадарёдан кетди» деб номланган.

Унда маълум бўлишича С. М. Будённий номидаги шўро хўжалигининг номи ўзгартирилиб «Ҳисор» деб аталибди. Айтилмоқчи бўлган бор гап шу. Лекин унинг муаллифи бу билан қаноатланмайди. Ўзича тарих тўқиб, Будённийнинг гўрига ғишт қалашга тушади.

Эмишки, у ўз жазо отряди билан Туркистонда босмачиларга қарши курашиб ваҳшийликлар қилган, аёллар, болалар, қарияларни ҳам аямасдан шафқатсизларча қирган, не-не қишлоқларни култепага айлантирган ва ҳоказо хунрезликларни қилган экан. Унинг номи бу шўро хўжалигига собиқ Ўзкомпартиянинг иккинчи котиби Т. Н. Осетров талаби билан қўйилган экан. (Бундан ўрис босқинчисининг номи ўрис томонидан қўйилган деган маъно англашилади). Буларни ўқиб ҳозирги кунда миллатлараро муносабатлар нозик бўлиб турганда, шу гаплар ўринлими деб ўйланиб қоласан киши.

Будённий номининг қўйилиши «тарихи»ни эҳтимол мақола муаллифи билар, чунки бир пайтлар ЎзКомпартия ва унинг раҳбарлари ҳақида салмоқли мақолалар битиб, аралашиб юриб сезгандир. Бунга шубҳа қилмаймиз. Аммо наҳотки Будённий Туркистонда бўлмаганини, унинг босмачиларга қарши курашмаганини билмаса?

Ахир бир кишини ўзбек халқининг душмани, жаллоди деб қоралаш осонми? Санамай саккиз дейиш ҳам эви билан-да? Шахсан мен Будённийнинг Туркистонда жанг қилганини бирон-бир китобдан тополмадим. У ўзларидан чиққан «босмачилар»га, яъни Корнилов Л. Г. ва бошқаларга қарши курашган, бизга қарши эмас.

Эҳтимол, мақола муаллифи «даҳшатли» маълумотларни бошқа бирон-бир аниқ манбадан аниқлагандир? Чунки ҳозир биз билмаган маълумотлар эълон қилинаяптики, уларни ўқиб ишонишни ҳам, ишонмасликни ҳам билмай қоласан киши. Унда «Тарихнинг ўқилмаган саҳифалари» рукни остида буни ошкор қилиб ташлаш керак. Ҳар ҳолда шубҳага ўрин қолмагани маъқул.

Энди рўзноманинг шу сонида босилган «Мухбир эътирози» рукни остида берилган «СССР тугади, юбилейлари қолдими» деган мақола тўғрисида ҳам фикр алмашсак. Чунки буниси ҳам аввалгисидан андишасизлик бобида сира қолишмайди. Мухбиримизнинг эътирозига сабаб шуки, Қашқадарёда ғалати юбилей бўлибди, яъни СССР Прокуратурасининг 70 йиллиги кенг нишонланибди.

Мақола муаллифини ҳайрон қолдирган нарса: биринчиси СССР тугаб кетган бўлса-да, унинг юбилейларининг давом этаётгани, иккинчиси шуни ҳам билмаган одамлар, боз устига бу ҳақда Москвада чиқадиган рўзномаларни эсламагани. Ана кўрдингизми, қанча муаммо. Аммо мухбир бу билан чегараланмайди. Ҳеч тап тортмасдан прокуратура устига мағзава ағдаради. Ахир ким билиб ўтирибди, ҳозир замон шундай — қанча тош отсанг, шунча яхши. Эмишки, прокуратура яқин ўтмишда марказ манфаатлари йўлида қонунсизликларга йўл қўйган, қанчадан-қанча бегуноҳ кишиларнинг ёстиғини қуритган, ўзбек халқининг бошига не-не қора кунларни солган, маломатлар ёғдирган экан.

Аммо мақола муаллифи нимани, қайси воқеаларни назарда тутаяпти, нимага асосан бундай деяпти, бир оғиз ҳам гап йўқ. Айтди, қўйди, тамом вассалом, қандай тушунсангиз шундай тушунаверинг. Наҳотки, матбуот шу куйга тушди, унда ҳеч бир далил-исботсиз хоҳлаган гапини хоҳлаганича гапириш мумкин бўлса деб таажжубланасиз.

Ахир, СССР тугади деб 70 йил амал қилиб келган барча расм-русумлардан бирданига воз кечиш шартми? Тўғри, прокуратуранинг ташкил топганининг 70 йиллиги нишонланди. Фақат Қашқадарёда эмас, балки бутун Ўзбекистонда, қолаверса, собиқ жумҳуриятларда ҳам, Москвада чиқадиган «Законность» ва бошқа журналлар бу санага бағишлаб мақолалар чиқарди. Чунки бу санани нишонлаш ҳақидаги тараддуд анча олдин, яъни СССР тугамасдан аввал бошланган эди. Нишонлаш деган бутун тарақа-туруқли байрам эмас, балки меҳнат фахрийлари, оқсоқолларимиз чақирилиб прокуратура босиб ўтган машаққатли йўл ҳақида, бугунги муаммолар тўғрисида фикр алмашилди, холос. Жумҳуриятимиз Президенти И. А. Каримовнинг, жумҳурият ва вилоят прокурорларининг шу сана муносабати билан айрим ходимларни тақдирлаш ҳақидаги фармон ва буйруқлари эълон қилинди. Бор «айбимиз» шу.

Қизиғи шундаки, аввал СССР деган сўздан мағрурланиб юрар эдик. Энди эса бу сўз жиғимизга тегадиган бўлиб қолди. Бунчалик ўзгарувчан бўлмасак?

Эҳтимол, мақола муаллифи СССР Прокуратураси деганда Гдлян ва Иванов деган терговчиларни кўз олдига келтиргандир. Чунки улар тўғрисида шунчалик бир-бирига қарама-қарши, бўлган-бўлмаган мақолалар эълон қилинаяптики, уларда соғлом холисона фикрдан кўра эҳтирос ва ҳозирги кунда ўзгариб кетган сиёсат устунлик қилаётганга ўхшайди, назаримда.

Аммо шуни ҳам унутмаслик керакки, Гдлян ва Иванов деб бутун прокуратурани қоралаш ҳам инсофдан эмас. Қолаверса, СССР Прокуратураси уларни ишдан ҳайдаб, фирқадан ўчириб, устидан жиноят иши қўзғатиб, тергов олиб борган ҳам.

Шундай эмасми, ҳурматли П. Гадоев ва П. Адоев! Шундай дедиму ўйланиб қолдим, эҳтимол улар бир кишидир, чунки фамилиялари бир-бирига уйқаш бўлишдан ташқари, иккала мақола ҳам Қашқадарё ҳаётига бағишланган. (Аммо уларнинг неча киши бўлишидан қатъий назар, ёнида СССР паспорти борлигига шубҳам йўқ).

Эҳтимол, бу англашилмовчиликдир. Мумкин, аммо «Халқ сўзи»дек обрўли бир рўзнома босаётган ҳар бир сўз, бу том маънода халқ сўзи, ҳақ сўз бўлиши керак. Чунки халқ номидан гапириш осон иш эмас, зеро ҳар бир гап катта масъулият талаб қилади, айниқса бугун.

Сафар КАТТАБОЕВ,
Деҳқонобод район прокурори, адлия маслаҳатчиси.

ТАҲРИРИЯТДАН: Муштарийлар эътиборига ҳавола этилган ушбу мактуб қандай ёзилган бўлса шундайлигича таҳрирсиз босилди. Прокурор ҳақми ёки у норози бўлган мақолаларнинг муаллифлари? Муштарийлар фикрини билмоқчимиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИНИНГ

Ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1992 йил 28 августдан республика ҳудудида сўмга нисбатан чет эл валютасининг қуйидаги курси ўрнатилганлигини хабар қилади.

1 Австралия доллари	146 сўм 60 тийин
1 Австрия шиллинги	20 сўм 83 тийин
1 Англия фунт стерлинги	405 сўм 84 тийин
10 Бельгия франки	70 сўм 79 тийин
1 немис маркаси	145 сўм 21 тийин
1 голланд гульденги	128 сўм 77 тийин
1 Дания крони	37 сўм 53 тийин
100 Италия лираси	19 сўм 01 тийин
1 Канада доллари	171 сўм 99 тийин
1 Норвегия крони	36 сўм 69 тийин
1 АҚШ доллари	205 сўм 00 тийин
1 Финляндия маркаси	52 сўм 67 тийин
1 француз франки	42 сўм 66 тийин
1 швед крони	39 сўм 74 тийин
1 Швецария франки	162 сўм 12 тийин
10 Япония иени	16 сўм 39 тийин
1 ЭКЮ	293 сўм 50 тийин
10 испан песети	22 сўм 50 тийин
10 Греция драхми	11 сўм 73 тийин
1 Ирландия фунти	383 сўм 86 тийин
1 Исландия крони	3 сўм 90 тийин
1 Қувайт динори	705 сўм 27 тийин
10 Ливан фунти	0 сўм 86 тийин
10 Португалия эскудоси	16 сўм 74 тийин
1 Сингапур доллари	128 сўм 10 тийин
10 Туркия лираси	0 сўм 29 тийин

ЎЗБЕКЛАР ҲАМ БОР

БИШКЕК ҳарбий гарнизонида Қирғизистон Республикаси Миллий гвардияси жангчиларининг қасамёд қилиш маросими бўлиб ўтди.

Шуниси эътиборга моликки, Миллий гвардия сафида ўзбек, рус, украин йигитлар ҳам бор.

Р. КАРИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Газетанинг навбатдаги сони 30 август якшанба куни чиқади.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги жамоаси вазир муовини, Тошкент шаҳар халқ таълими Бош бошқармасининг бошлиғи Ҳ. Йўлдошевга умр йўлдоши

Людмила ҚИРҒИЗОВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент ҳисоб-бухгалтерия техникуми жамоаси техникум ўқитувчиси Р. Ҳасановага отаси

Омил Комилович КОМИЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64606. Буюртма Г—197.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир Анвар ЖУРАБОЕВ.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Карим БАҲРИЕВ, Эсиргап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Зоҳид НОРМУҲАММЕДОВ, Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Қулаҳмад РИЗАЕВ, Эркин САМАНДАР, Азим СУЮН, Александр ТЮРИКОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Александр УЛИЧКИН (масъул котиб, «Народное слово»), Муҳтарама УЛУГОВА (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Раим ФАРҲОДИЙ, Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Сандаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 01.00. № Г—298 тираж 25376. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.